

1.4.2025–30.9.2027

Osaaminen näkyviin

Vaihtoehtoiset tavat KAPOS-merkkien suorittamiseen
Itsenäisen suorittamisen osaamispolku

Helena Korteniemi, Rovala-Opisto

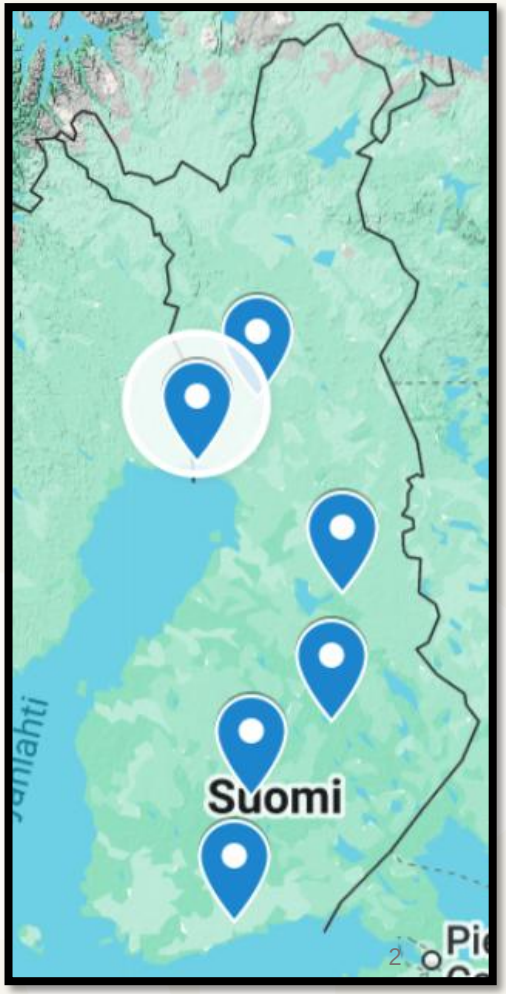
Euroopan unionin osarahoittama

ROVALA ROVALA-OPISTO

APPI – Aikuisten perustaitojen osaamismerkkien pilotointi kansanopistoissa

- 1.4.2025-30.9.2027
- Mukana 6 kansanopistoa
- KAPOS-merkit
  - Digitaidot
  - Numero- ja taloustaidot
  - Vuorovaikutus- ja hyvinvointitaidot

https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/osaamismerkit

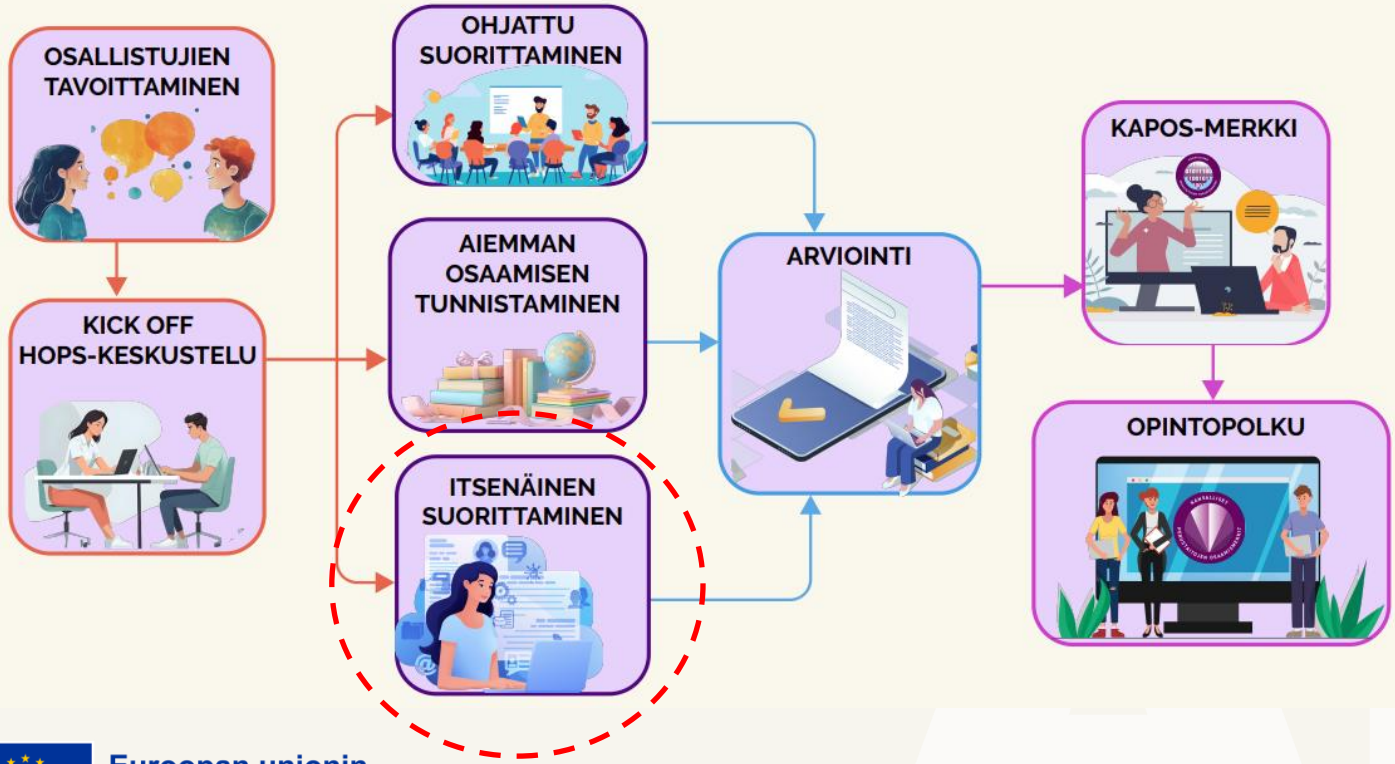

Euroopan unionin osarahoittama

DIGITAIDOT

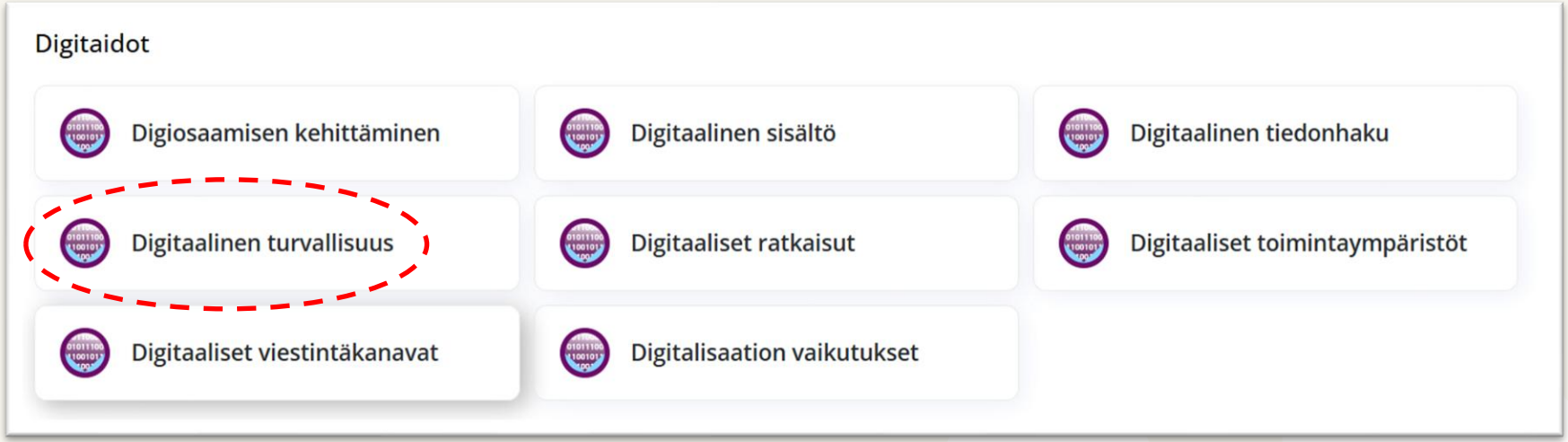
NUMERO- JA TALOUSTAIDOT

VUOROVAIKUTUS- JA TYÖHYVINVOINTITAIDOT

Euroopan unionin osarahoittama

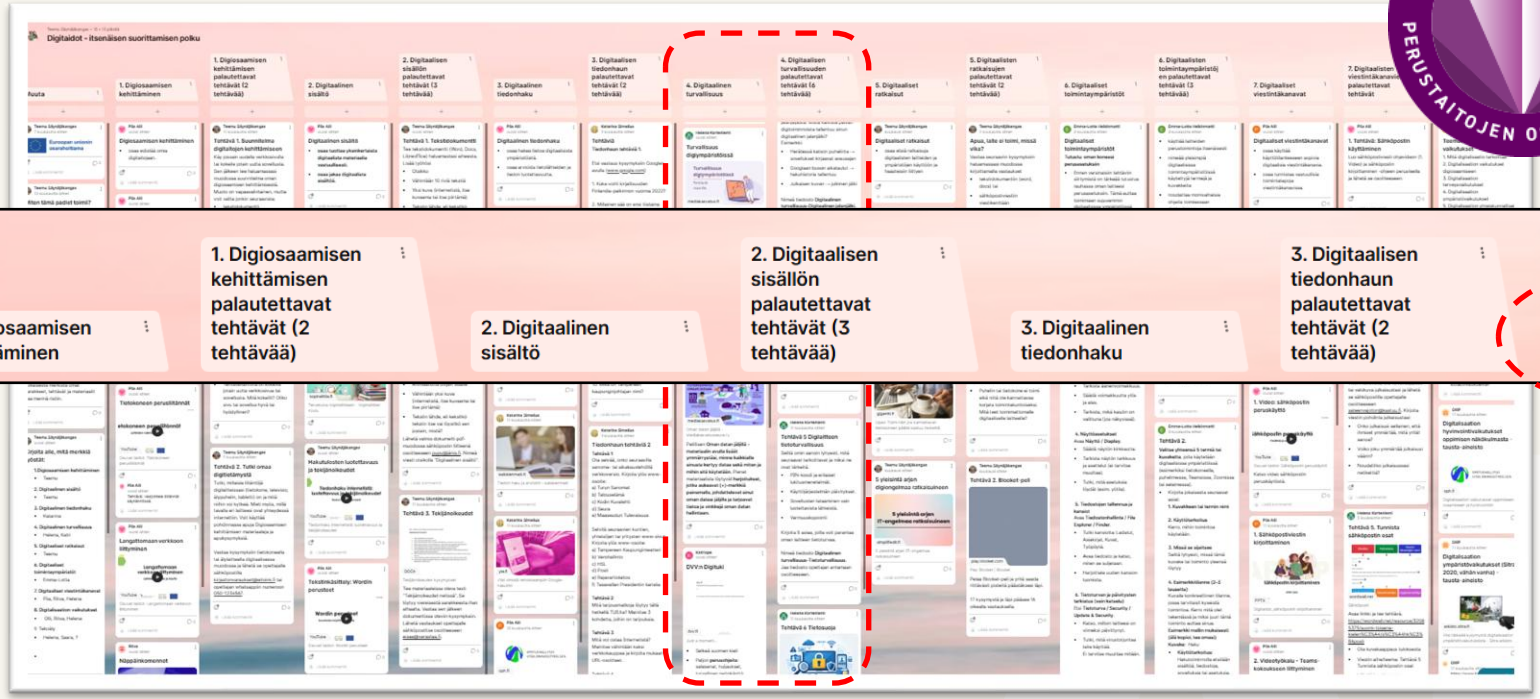
KAPOS - Digimerkit

https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/osaamismerkit

Euroopan unionin
osarahoittama

Padlet-seinä

Euroopan unionin osarahoittama

Digitaalinen turvallisuus – itsenäinen suorittaminen

APPI-hankkeessa pilotoidaan mallia, jossa osallistuja suorittaa koulutuksen itsenäisesti.

- Rovala-Opisto on pilotoinut **Digitaalinen turvallisuus** –koulutusta itsenäisenä suorituksena.
- Pedanetissa jaettiin itseopiskelumateriaali, ohjeet ja tehtävät.
- Suoritukseen sisältyy kuusi tehtävää.
- Tehtävät palautetaan pilvipalvelusta opettajalle.
- Opettaja arvioi tehtävät, pyytää tarvittaessa täydennystä ja antaa palautetta.
- Hyväksytty suoritus → Digitaalinen turvallisuus –osaamismerkki.

Euroopan unionin
osarahoittama

6 tehtävää

1. **Tunnista huijaus** – etsi omista viesteistä huijauksen merkkejä.
2. **Hyvä ja huono salasana** – kerro omin sanoin ja testaa esimerkkejä.
3. **Digitaalinen jalanjälki** – seuraa yksi päivä omia digitaalisia jalanjälkiä.
4. **Tunnistautuminen** – vertaile turvallista tunnistautumista eri palveluihin.
5. **Digilaitteen tietoturvallisuus** – lukitus, päivitykset, sovellukset ja 5 parannusta.
6. **Tietosuoja** – henkilötiedot, riskit, oma vastuu ja yksi esimerkkitilanne omasta elämästä.

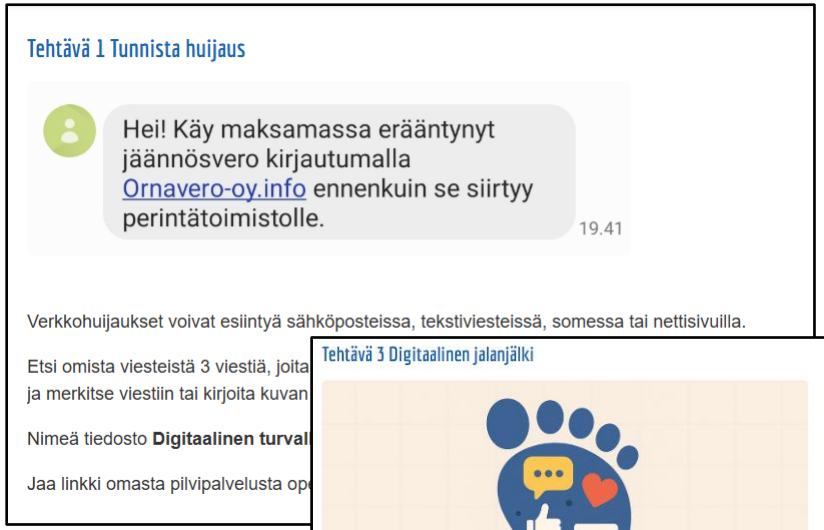
Vastauksissa hyödynnetään omaa arkea ja kokemuksia.
Henkilökohtaisia tietoja ei kirjoiteta tehtäviin.

Osallistuja saa valita tiedostomuodon. Voi käyttää luovuutta.

Euroopan unionin
osarahoittama

Rovala-Opiston pilotti

- **Aloitus**: ohjeet ja linkki Pedanet-materiaaliin (ei tarvitse kirjautua).
- **Itseopiskelu**: materiaali ja kuusi tehtävää omaan tahtiin.
- **Palautus**: tehtävät tallennetaan osallistujan omaan pilvipalveluun ja linkit jaetaan opettajalle.
- **Arviointi**: opettaja tarkistaa tehtävät ja pyytää tarvittaessa täydentämään, antaa palautetta.
- **Hyväksytty suoritus**: kaikki kuusi tehtävää on hyväksytty -> KAPOS-merkki (Digitaalinen turvallisuus).

Euroopan unionin osarahoittama

https://peda.net/yksityiskoulut/rovala-opisto/digitaalinen-turvallisuus

Alkio-opiston Digitaitojen KAPOS-merkit

Euroopan unionin osarahoittama

https://sites.google.com/alkio.fi/digitaitojen-kapos-merkit/4-digitaalinen-turvallisuus?authuser=0

KAPOS – Digitaalinen turvallisuus

Osaamistavoitteet

Osaamismerkin suorittaja

- Osaa toimia turvallisesti digitaalisissa toimintaympäristöissä

Arviointikriteerit

Osaamismerkin suorittaja

- Luettelee yleisimpiä tietoturvariskejä
- Nimeää eri tunnistautumistapojen eroja ja niiden tietoturvatasoja
- Nimeää henkilötietojen käsittelyyn liittyviä yksiön oikeuksia
- Nimeää tapoja, joilla voi suojata tietoja digitaalisissa ympäristöissä toimiessa

Osaamisen arviointi

Osaamismerkin suorittajan osaaminen arvioidaan vapaan sivistystyön oppilaitoksessa. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Arvioinnissa osaamismerkin suorittajan osaamista verrataan osaamismerkin osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Suoritus katsotaan hyväksytyksi, kun osaamismerkille asetetut tavoitteet on saavutettu.

Euroopan unionin
osarahoittama

KAPOS – Digitaalinen turvallisuus selkeällä kielellä

Osaamistavoitteet

Osaamismerkin suorittaja

- Osaa toimia turvallisesti digitaalisissa toimintaympäristöissä

Arviointikriteerit

Osaamismerkin suorittaja

- Osaa sanoa, mitä riskejä internetin käytössä voi olla (Luettelee yleisimpiä tietoturvariskejä)
- Osaa sanoa, miten hän voi tunnistautua internetissä
- Osaa sanoa, mikä on turvallinen tapa tunnistautua internetissä (Nimeää eri tunnistautumistapojen eroja ja niiden tietoturvatasoja)
- Tietää, että hän voi pyytää, että hänestä tallennetut tiedot poistetaan (Nimeää henkilötietojen käsittelyyn liittyviä yksiön oikeuksia)
- Osaa sanoa, miten hän voi suojata omat tiedot, kun hän käyttää internetiä tietokoneella tai puhelimella (Nimeää tapoja, joilla voi suojata tietoja digitaalisissa ympäristöissä toimiessa)

Euroopan unionin osarahoittama

Digitaalinen turvallisuus

Euroopan unionin osarahoittama

Tehtävä	Huomioita tehtäväpalautuksista
Tehtävä 1 Tunnista huijaus	Selkeästi omia vastauksia, hyviä huomioita.
Tehtävä 2 Hyvä ja huono salasana	Osa oli todella perehtynyt aiheeseen ja testannut salasanojen vahvuutta oikeasti.
Tehtävä 3 Digitaalinen jalanjälki	Selkeästi omia vastauksia. Hyviä digipäivän kuvauksia.
Tehtävä 4 Tunnistautuminen	Yksi todellinen supervastaus, hyvät riskipohdinnat, eivät maistuneet tekoälylle. Yksi vastaus oli ehkä tekoälyn tekemä, mutta mukana oli omaakin tekstiä.
Tehtävä 5 Digilaitteen turvallisuus	Hyvät selitykset, voisi muuttaa niin, että vain 3 selitettävää termiä, mutta pitäisi miettiä 5 oman laitteen tietoturvaa parantavaa asiaa.
Tehtävä 6 Tietosuoja	Hyvät vastaukset, osalla esimerkkitilanne selkeästi omasta elämästä.

Kuva on tehty tekoälyllä (47 s)

Euroopan unio
osarahoittama

+ + +

- Osallistuja voi suorittaa omaan tahtiin.
- Osallistuja saa valita tiedostomuodon. Voi käyttää luovuutta.
- Moduulimuotoisessa voi suorittaa niin paljon kuin intoa riittää.
- Osallistujat arvostavat todistusta ja KAPOS-merkkiä.
- Monet tutustuvat ensimmäistä kertaa Oma Opintopolkuun.

Euroopan unionin osarahoittama

- - -

- Tekoälyn käyttö luo haasteita. Liikennevalot käyttöön? Miten varmistetaan aitous?
- Itsenäinen suorittaminen vaatii paljon perusosaamista.
- Tehtävien tarkistus, täydennyspyynnöt ja palaute vievät paljon työaikaa.
- Materiaalin päivittäminen.
- Käyttäjätunnukset järjestelmiin.
- Mistä hankkeen jälkeen maksaja?
- KOSKI-lupa alussa vai lopussa?

Yhteystiedot

Peräpohjolan Opisto (päätoteuttaja)	Piia Ailinpieti, projektipäällikkö	040 356 1914 piia.ailinpieti@ppopisto.fi
Alkio-opisto	Kirsi Hintsanen, projektisuunnittelija	040 714 3459 kirsi.hintsanen@alkio.fi
Kainuun Opisto	Saara Tuovinen, kehittäjäopettaja	050 3632793 saara.tuovinen@kainuunopisto.fi
Pohjois-Savon opisto	Sari Leskinen	040 1460 217 sari.leskinen@psko.fi
Rovala-Opisto	Helena Korteniemi, kehittäjäopettaja	040 7140 153 helena.korteniemi@rovala.fi
Kirkkopalvelut/STEP-koulutus	Katarina Simelius	040 6209356 katarina.simelius@step.fi

https://peda.net/kansanopistot/sky/kansanopistojen-perustaitokoulutukset/kapos

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

Osaaminen näkyviin - seuraava webinaari

18.11.2026 klo 15–15:30

KAPOS-merkkien myöntäminen hallinnon ja lupien näkökulmasta

Kirsi Hintsanen ja Teemu Säynäjäkangas

Alkio-opisto

Euroopan unionin osarahoittama